

Kohtuasi T-55/08

Union des associations européennes de football (UEFA)

versus

Euroopa Komisjon

Teleringhääling – Direktiivi 89/552/EMÜ artikkel 3a – Ühendkuningriigi meetmed seoses selle liikmesriigi ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmustega – Euroopa meistrivõistlused jalgpallis – Otsus, millega need meetmed tunnistatakse ühenduse õigusega kooskõlas olevaks – Põhjendamine – EÜ artiklid 49 ja 86 – Omandiõigus

Üldkohtu otsus (seitsmes koda), 17. veebruar 2011 II - 279

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid – Otsene puutumus – Komisjoni otsus, milles käsitletakse liikmesriikide poolt direktiivi 89/552 artikli 3a alusel võetud meetmete kooskõla ühenduse õigusega – Liikmesriikide*

kaalutlusruumi puudumine – Kõnealuses otsuses nimetatud sündmuste taasedastamise õiguste algse omaja esitatud hagi – Otsene puutumus

(ELTL artikli 263 neljas lõik; nõukogu direktiiv 89/552, artikkel 3a; komisjoni otsus 2007/730)

2. *Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid – Võimalus, et üldotsus puudutab isikut isiklikult – Tingimused – Komisjoni otsus, millega tunnistatakse ühenduse õigusega kokkusobivaks liikmesriigi meetmed, mis on võetud direktiivi 89/552 artikli 3a alusel – Kõnealuses otsuses nimetatud sündmuste taasedastamise õiguste algse omaja esitatud hagi – Hageja, kes on nimetatud otsuse vastuvõtmise ajal identifitseeritav – Isiklikult puudutatud hageja*

(ELTL artikli 263 neljas lõik; nõukogu direktiiv 89/552, artikkel 3a; komisjoni otsus 2007/730)

3. *Teenuste osutamise vabadus – Teleringhäälingutegevus – Direktiiv 89/552 – Liikmesriikide võimalus kehtestada piiranguid liidu õigusega ettenähtud põhivabaduste kasutamisele – Põhjendatus – Õiguse saada teavet tagamine*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/36, põhjendused 18 ja 21; nõukogu direktiiv 89/552, artikli 3a lõige 1)

4. *Teenuste osutamise vabadus – Teleringhäälingutegevus – Direktiiv 89/552 – Väga tähtsad sündmused*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/36, põhjendus 18; nõukogu direktiiv 89/552, artikkel 3a)

5. *Teenuste osutamise vabadus – Teleringhäälingutegevus – Direktiiv 89/552 – Ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste määratlemine*

(Nõukogu direktiiv 89/552, artikli 3a lõige 1)

6. *Teenuste osutamise vabadus – Teleringhäälingutegevus – Direktiiv 89/552*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/36, põhjendus 21; nõukogu direktiiv 89/552, artikli 3a lõiked 1 ja 2)

7. *Teenuste osutamise vabadus – Teleringhäälingutegevus – Direktiiv 89/552 – Liikmesriigi kehtestatud meetmed, mis on õigustatud üldisest huvist tulenevatel põhjustel ja järgivad proportsionaalsuse põhimõtet – Kaudne mõju konkurentsile*
(Nõukogu direktiiv 89/552)
8. *Teenuste osutamise vabadus – Asutamisevabadus – Piirangud – Õigustamine ülekaalukast üldisest huvist tulenevate põhjustega – Hindamine õiguse üldpõhimõtete alusel – Põhiõigustega vastuolus olevate meetmete lubamatus*
(EÜ artiklid 46 ja 55)

1. Direktiivi 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta artikli 3a lõikes 3 ette nähtud vastastikuse tunnustamise mehhanism, mis on käivitatud komisjoni otsusega, millega tunnistatakse ühenduse õigusega kokkusobivaks nimetatud direktiivi artikli 3a lõike 1 alusel liikmesriigi poolt võetud meetmed, toob liikmesriikidele kaasa kohustuse säilitada nimetatud meetmete õiguslikud tagajärjed. Täpsemalt peavad liikmesriigid hoolitsema selle eest, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad ringhäälinguorganisatsioonid järgiksid selliste vaidlustatud otsuse lisas olevas konsolideeritud loendis nimetatud sündmuste asjaomases liikmesriigis ülekandmisel tingimusi, mida see liikmesriik on määratlenud oma meetmetes, mis on heaks kiidetud ja Euroopa Liidu Teatajas avaldatud. Selle tulemuse saavutamise kohustus puudutab otseselt teiste liikmesriikide kui need meetmed kehtestanud liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate niisuguste

teleringhäälinguorganisatsioonide õiguslikku olukorda, kes soovivad osta ülekandeõigusi, mis algselt kuuluvad sündmuse korraldajale. Niisugusel otsusel on seega otsene mõju selliste sündmuste korraldajate õiguslikule olukorrale seoses algselt neile kuuluvate õigustega ning see ei jäta liikmesriikidele mingit kaalutlusruumi taotletava tulemuse osas, on automaatselt siduv ning tuleneb üksnes ühenduse regulatsioonist, sõltumata muude konkreetsete meetmete sisust, mida liikmesriigi ametiasutused võtavad selle tulemuse saavutamiseks. Niisugune otsus puudutab neid korraldajaid seega otseselt.

(vt punktid 32–35)

2. Isikud, kes ei ole otsuse adressaadid, saavad väita, et otsus puudutab neid isiklikult, ainult siis, kui see otsus mõjutab neid mingi neile omase tunnuse või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab ning seega sarnaselt otsuse adressaadiga individualiseerib.

identifitseeritav ning järelikult puudutab see otsus teda isiklikult.

(vt punktid 36–38)

Sõltumata Euroopa meistrivõistluste jalgpallis (EURO) taasedastusõiguste õiguslikust olemusest ja allikast on nende võistluste puhul tegemist sündmusega direktiivi 97/36, millega muudetakse direktiivi 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta, põhjenduse 21 tähenduses, kuna selle on ette valmistanud korraldaja, kellel on seaduslik õigus müüa selle sündmusega seotud õigusi, ning et see olukord kehtis ka komisjoni otsuse 2007/730, milles käsitletakse Ühendkuningriigi poolt nõukogu direktiivi 89/552 artikli 3a lõike 1 kohaselt võetud meetmete kooskõla ühenduse õigusega, vastuvõtmise ajal. Kõnealune EURO korraldaja oli selle otsuse vastuvõtmise ajal täielikult

3. Direktiivi 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta artikli 3a lõige 1 täpsustab liikmesriikide võimalust piirata ülekaalukast üldisest huvist tulenevatel põhjustel ühenduse esmasest õiguses ette nähtud põhiõiguste kasutamist audiovisuaalmeedia teenuste valdkonnas.

Sõnavabadus, mida kaitseb Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikkel 10, kuulub ka ühenduse õiguskorraga tagatud põhiõiguste hulka ja selle puhul on tegemist niisuguseid piiranguid õigustava ülekaaluka üldise huviga. Lisaks hõlmab sõnavabadus sama artikli lõike 1 kohaselt ka teabe saamise vabadust.

Samas on nähtuvalt direktiivi 97/36, millega muudetakse direktiivi 89/552, põhjendusest 18 viimati nimetatud direktiivi artiklis 3a nimetatud meetmete eesmärk kaitsta teabe saamise õigust ja tagada avalikkusele laialdane juurdepääs ühiskonnale väga tähtsate riiklike või mitte-riiklike sündmuste teleülekannetele. Direktiivi 97/36 põhjenduse 21 kohaselt on ühiskonnale väga tähtsa sündmuse puhul tegu sündmusega, mis huvitab Euroopa Liidu või teatava liikmesriigi või teatava liikmesriigi tähtsa osa üldsust ja mille on ette valmistanud ürituse korraldaja, kellel on seaduslik õigus müüa selle sündmusega seotud õigusi.

4. Direktiivi 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta artikkel 3a, millele viitab direktiivi 97/36, millega muudetakse direktiivi 89/552, põhjendus 18, ei ühtlusta konkreetseid sündmusi, mida liikmesriigi võivad käsitada ühiskonnale väga tähtsana. Sellest järeldub, et direktiivi 97/36 põhjendus 18 ei saa mõista nii, et see tähendab, et Euroopa meistrivõistluste jalgpallis (EURO) kandmine mõne liikmesriigi ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste loendisse on automaatselt kooskõlas ühenduse õigusega. Veelgi enam, seda põhjendust ei saa mõista ka nii, et EURO võib igal juhul tervikuna sellesse loendisse kanda, sõltumata huvist, mida selle võistluse mängud asjaomases liikmesriigis äratavad.

Järelikult juhul, kui direktiivi 89/552 artikli 3a lõikes 1 nimetatud meetmed puudutavad ühiskonnale väga tähtsaid sündmusi, õigustab nende võtmist ülekaalukas üldine huvi. Kõnealused meetmed peavad veel ka olema sobivad taotletava eesmärgi saavutamiseks ega tohi minna kaugemale selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust.

(vt punktid 44, 47–50)

Sõltumata asjaolust, et konkreetseid sündmusi, mida liikmesriik võib pida oma ühiskonna jaoks väga tähtsaks, ei ühtlustata, viitab EURO mainimine direktiivi 97/36 põhjenduses 18 sellele, et komisjon ei saa lugeda nende võistluste mängude kandmist kõnealusesse sündmuste loendisse ühenduse õigusega vastuolus olevaks põhjusel, et asjaomane liikmesriik ei ole talle teatanud

konkreetsed põhjusi, mis õigustavad nende sündmuste käsitamist ühiskonna jaoks väga tähtsana. Samas võib komisjoni võimaliku järelduse, et EURO tervikuna kandmine liikmesriigi ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste loendisse on kokkusobiv ühenduse õigusega põhjusel, et neid võistlusi võib nende omaduste tõttu õiguspäraselt käsitada üheainsa sündmusena, seada kahtluse alla konkreetsete asjaolude põhjal, mis tõendavad, et tavamängudel ei ole selle riigi ühiskonna jaoks sellist tähtsust.

vältida liikmesriikide meelevaldsust oma kaalutusõiguse teostamisel, kui nad otsustavad selle üle, milliseid konkreetseid sündmusi oma loendisse kanda. Kuigi on tõsi, et selleks, et sündmuse saaks loendisse kanda, nõuab mainitud artikkel 3a, et tegu oleks ühiskonna jaoks väga tähtsa sündmusega, ei muuda see tõsiasja, et nende konkreetsete kriteeriumide eelnev kehtestamine, mille suhtes sündmuse tähtsust hinnatakse, on oluline element selleks, et liikmesriigi otsuseid saaks vastu võtta läbipaistvalt ja liikmesriigi ametiasutustele selleks antud kaalutusruumi raames. Menetluse selguse ja läbipaistvuse nõue tähendab ühtlasi, et sellega seotud sätted peavad määratlema sündmuste loendi koostamiseks pädeva organi ning tingimused, millel huvitatud isikud saavad oma märkusi esitada.

(vt punktid 51 ja 52, 120)

5. Direktiivi 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta artikli 3a lõike 1 alusel liikmesriikide poolt kehtestatavad menetlused ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste loendi koostamiseks peavad olema selged ja läbipaistvad selles mõttes, et need peavad põhinema asjaomastele isikutele eelnevalt teada olevatel kriteeriumidel, et

Kõnealuse direktiivi artikli 3a lõige 1 ei nõua siiski, et liikmesriigid näeks ette eraldiseisva menetluse iga kategooria jaoks, millesse nad on oma ühiskonna jaoks tähtsad sündmused pidanud vajalikuks jagada. Ainult asjaolu põhjal, et kõnealuse loendi koostamiseks tervikuna

on kehtestatud ainult üks menetlus, ei saa kahtluse alla seada menetluse selgust ja läbipaistvust.

sündmust, mis võib asjaomase ühiskonna jaoks olla veel tähtsam.

(vt punktid 90 ja 91, 100)

Seoses valikuga paljude konkreetsete, ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste vahel direktiivi 97/36 tähenduses ei saa liikmesriikidele ei otseselt ega kaudselt ette kirjutada, et nad peavad oma loendis kandma muid sündmusi kui need, mida nad on ise valinud, või et nad peavad asutamislepingu normidest kõrvale kalduma suuremal määral, kui nad ise soovivad.

6. Nähes ette, et ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste määratlemine direktiivi 97/36, millega muudetakse direktiivi 89/552, põhjenduse 21 tähenduses on liikmesriikide ülesanne, annab direktiivi 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta artikkel 3a liikmesriikidele selles osas väga suure kaalutlusruumi.

(vt punktid 119, 194 ja 195)

Juhul kui teatav sündmus on liikmesriigi ühiskonna jaoks väga tähtis, ei riku komisjon seetõttu õigusnormi, kui ta ei esita direktiivi 89/552 artikli 3a lõike 2 alusel teostatava kontrolli raames vastuväiteid vaadeldava sündmuse kandmisele asjaomase liikmesriigi koostatavasse loendisse põhjusel, et selles loendis pole

7. Tagajärjed, mis on asjaolul, et arvestades Euroopa meistrivõistluste jalgpallis (EURO) finaalmängude ainuõiguste alusel televisioonis ülekandmise tähtsust liikmesriigis kehtestatud teise kategooriasse kuuluvate ringhäälinguorganisatsioonide jaoks, ei ole viimased huvitatud lihtsate ülekandeõiguste ostmisest, tulevad kaudselt selle liikmesriigi meetmetega kehtestatud piirangutest teenuste osutamise vabadusele. Samas õigustab piiranguid teenuste osutamise vabadusele, mis on tingitud kõigi EURO mängude kandmisest selle liikmesriigi ühiskonna

jaoks väga tähtsate sündmuste loendis, ülekaalukas üldine huvi, ning need piirangud ei ole ebasobivad ega ebaproportsionaalsed. Seetõttu ei saa potentsiaalsete konkurentide arvu vähenemises avalduvat mõju, mida need teenuste osutamise vabaduse piirangud vältimatult avaldavad, pidada asutamislepingu konkurentsieeskirjadega vastuolus olevaks. Neil asjaoludel ei viinud komisjon läbi põhjalikumat analüüsi kui see, mis ta nende tagajärgede osas tegi.

(vt punktid 163 ja 164)

piirata teenuste osutamise vabadust või asutamisevabadust, tuleb seda ühenduse õigusega ette nähtud õigustust tõlgendada õiguse üldpõhimõtete ning eelkõige põhiõiguste alusel. Niisiis võib nende sätetega ette nähtud erandeid liikmesriigi regulatsioonile kohaldada ainult juhul, kui see regulatsioon on kooskõlas põhiõigustega, mille järgmist kontrollivad ühenduste kohtud. Samuti ei oleks vastuvõetav see, kui põhiõigustega – nagu omandiõigusega – vastuolus olevale liikmesriigi meetmele võidaks kohaldada erandeid, mida lubatakse põhjusel, et meede vastab ülekaalukale üldisele huvile, nagu seda on laia üldsuse juurdepääs ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste teleülekannetele.

8. Juhul kui liikmesriik viitab niisugustele sätetele nagu EÜ artiklid 46 ja 55 selleks, et õigustada oma regulatsiooni, mis võib

(vt punkt 179)